

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 285/2020
24.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Јанковић, адвокат из ..., против туженог „CIRCUS“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Данијела Путник, адвокат из ..., ради поништаја решења и исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3848/17 од 06.09.2019. године, у седници одржаној 24.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3848/17 од 06.09.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1034/14 од 03.07.2017. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се као незаконито поништи решење о отказу уговора о раду без броја од 15.05.2014. године, а тужени обавезе да је врати на рад и накнади јој штету у висини изгубљене зараде са законском затезном каматом, уплати за тужилцу доспеле обавезе по основу обавезног социјалног осигурања и накнади јој штету за неискоришћени годишњи одмор са законском затезном каматом.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1034/14 од 03.07.2017. године, ставом првим изреке, допуштено је преиначење тужбе као у поднеску тужилце од 11.05.2015. године. Ставом другим изреке, поништено је решење директора туженог без броја од 15.05.2014. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да врати тужилцу на рад и да јој на име доспелих, а не исплаћених зарада исплати износ од 95.239,81 динара са припадајућом законском затезном каматом и да тужилци плати трошкове парничног поступка у износу од 238.340,00 динара са законском затезном каматом од извршења до исплате (све ближе наведено у овом ставу изреке). Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да у корист тужилце плати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености надлежним фондовима и Националној служби за запошљавање. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за назначени период исплати износе ближе наведене у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом шестим изреке за већа тужбена тражења захтев је одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3848/17 од 06.09.2019. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставовима првом, другом и делу трећег изреке којим је обавезан тужени да тужиљи накнади штету по основу изгубљене зараде за период и у износима ближе наведеним у овом ставу изреке и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад, у делу става четвртог изреке којим је обавезан тужени да у корист тужиље уплати доприносе на досуђене износе накнаде штете и у ставу петом изреке и у том делу жалба туженог је одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става трећег и четвртог изреке и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијену пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14) и нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је била у радном односу на неодређено време код туженог од 15.10.2010. године и обављала је послове ...-... у ... у ... „CIRCUS 004“ у ТЦ „...“, који огранак је због губитака затворен одлуком туженог 04.05.2014. године. Одлуком туженог 28.04.2014. године, отворена је пословна јединица „CIRCUS 008“ у Тржном центру „...“ у ..., који је 140 км, удаљен од Београда. Тужени је тужиљи доставио понуду за закључење анекса уговора о раду у којој је наведен рок за изјашњење о понуди као и правне последице одбијања понуде и неизјашњавања о истој. Тужени је понудио тужиљи измену уговорених услова рада ради премештаја у друго место рада код истог послодавца и то премештај у огранак „CIRCUS 008“ са седиштем у ..., јер је пословница „CIRCUS 004“ у Тржном центру „...“ у ..., где је тужиља до тада била запослена, престала са радом. У понуди је указао тужиљи да је обезбеђен организован редовни превоз који омогућава благовремени долазак на рад и повратак са рада и накнаду трошкова превоза. Понуду за закључење анекса број ... уговора тужиља није прихватила, па јој је због одбијања да закључи анекс уговора о раду решењем од 15.05.2014. године, отказан уговор о раду у смислу члана 171. став 1. тачка 2. на основу члана 179. тачка 7. Закона о раду и радни однос јој је престао 16.05.2014. године. Износ разлике између зараде коју би тужиља остварила код туженог и оне коју је остварила код других послодаваца, као и износ на име неискоришћеног годишњег одмора је утврђен из налаза и мишљења судског вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и поништили побијено решење, налазећи да је решење незаконито, јер нису били испуњени услови за примену одредаба члана 173. Закона о раду, обзиром да се тужиља није сагласила са премештејем у друго место рада које је удаљено 140 км у односу на дотадашње место рада.

Основано се ревизијом туженог указује да је у конкретном случају материјално право погрешно примењено.

Наиме, тужилји запосленоој на пословима ...-....., је због укидања пословнице „CIRCUS 004“ у Тржном центру „...“ у ..., понуђена измена уговорених услова рада. У том смислу достављена јој је понуда за закључење анекса уговора о раду. Тужилја се дописом 06.05.2014. године, изјаснила да не прихвата понуду за закључење анекса уговора о раду.

Наиме, према одредби члана 171. став 1. тачка 2. Закона о раду - ЗОР („Службени гласник РС“, број 25/04 ... 61/05, који је био у примени у време формирања отказног разлога), послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора) и ради премештаја у друго место рада код истог послодавца у складу са чланом 173. овог закона. Одредбом члана 172. став 1. истог закона је прописано да уз понуду за закључење анекса уговора послодавац је дужан да запосленом у писаном облику достави разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде, те да ако запослени прихвати понуду за закључење анекса уговора, задржава право да пред надлежним судом оспорава законитост тог уговора (став 4.). Чланом 179. тачка 7. истог закона, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и ако запослени одбије закључење анекса уговора о раду у смислу члана 171. став 1. тач. 1) - 4) овог закона.

По оцени Врховног касационог суда тужени је приликом отказа уговора о раду поступао у свему према цитираним одредбама члана 171. и 172. Закона о раду. Понуда за закључење анекса уговора о раду садржи конкретне наводе о разлозима због којих се тужилја премешта у друго место рада из којих је видљиво које су то потребе послодавца узроковале њено распоређивање у друго место рада (због потреба процеса и организације рада, односно због смањење обима посла тј. затварање огранка „CIRCUS 004“ ...), па је тужени понудио тужилји да закључи анекс уговора о раду и доставио јој писану понуду која садржи све разлоге прописане чланом 172. ЗОР. Тужилја је дописом од 06.05.2014. године, обавестила послодавца да неће потписати анекс уговора о раду, наводећи да понуду не прихвата јер је незаконита (у супротности са чл. 171. и 173. ЗОР) из чега произлази да је била упозната са (конкретним и образложеним) разлозима за понуду. У том случају, правилно је тужени послодавац донео оспорено решење о отказу уговора о раду на основу члана 179. тачка 7. ЗОР, зато што је тужилја као запослена имала могућност да иако незадовољна садржином понуде, прихвати понуду и потпише анекс и тиме задржи право да пред надлежним судом оспорава законитост анекса уговора о раду, истовремено не излажући се правној последици неприхватања понуде. Стога су основани ревизијски наводи да је побијеном пресудом погрешно примењено материјално право.

Како је тужилји дата могућност да обавља послове код истог послодавца у другом месту рада, основано се наводима ревизије указује да је тужени доказао да је постојала стварна потреба и оправдан разлог за премештај тужилје, а да је непотписивање анекса уговора о раду само по себи довољно за законитост решења о отказу уговора о раду тужилји. Наиме, одбијањем да потпише анекс формиран је отказни разлог из члана 179. тачка 7. ЗОР. Како тужилја није потписала анекс уговора о раду тиме је изгубила законску могућност да такву одлуку послодавца оспорава, а решење о отказу је донето у складу са цитираним одредбама Закона о раду. Зато је неосновано тужбено тражење за поништај побијеног решења о отказу уговора о раду и отклањање његових последица враћањем тужилје на рад и накнаду штете.

С`обзиром на то да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право, нижестепене одлуке су преиначене на основу члана 416. став 1. ЗПП и одлучено је као у изреци.

Без обзира на то што је тужени успео са ревизијом, Врховни касациони суд нема процесних могућности да му те и друге трошкове поступка досуди, зато што је другостепени суд укинуо одлуку о трошковима поступка првостепеног суда, који ће у даљем току поступка одлучити о свим трошковима поступка насталим у овој парници.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић